

Во претходниот број:

Легализирање на дивоградбите?

Што постигнавме со Мобилен
Парламент во оваа фаза?

* Рамина- проблем кој почна да
се решава

* Средства за изградба на ново
училиште во Радовиш

Во овој број ќе читате:

Рамномерен
регионален развој 1

Како и кога ќе се
решат поплавите во
струмичкиот регион? 2

За Граѓанска
асоцијација МОСТ 4

За Канцеларија за
контакт помеѓу НВОи
и Собрание на Р
Македонија 4

Мобилен Парламент

Изборна единица 5, Демир Хисар, 18.04.2007

Рамномерен регионален развој

Во Предлогот за донесување на Закон за рамномерен регионален развој, стои дека развојот, усовршувањето и унапредувањето на регионалната политика и создавање на предуслови за рамномерен регионален развој се дел од приоритетите на Владата. Различните природни, економски, демографски, социјални и инфраструктурни карактеристики на општините и подрачјата во Република Македонија укажуваат на регионални диспаритети во севкупниот општествено-економски развој на одделни подрачја. Затоа и целта на донесување на Закон за рамномерен регионален развој е обезбедување на услови за истиот, динамизирање на економскиот развој, пораст на домашни и странски инвестиции, зголемување на стандардот на населението и др.

Во таа насока, ГА МОСТ преку Канцеларијата за контакт помеѓу НВОи и Собранието на Р Македонија ја избра оваа тема за дискусија на јавната средба, во општина Демир Хисар, со пратеници од ИЕ 5, со цел добивање на што повеќе предлози и препораки за донесување на квалитетен Закон за рамномерен регионален развој.

На средбата присуствуваше пратеничката г-ѓа Весна Бендевска (СДСМ), како и претствници на локаланта самоуправа од Демир Хисар. Присутни беа 40 граѓани и членови на невладини организации.

Во текот на дискусијата се издвоија следните заклучоци/ препораки/ прашања:

- Да се дефинираат критериумите за стопански неразвиените општини во законот (а не истите да ги одредува Министерот за локална самоуправа со одобрение на Владата).
- Да се одреди точно во законот колкави ќе бидат средствата кои ќе се даваат на годишно ниво на предвидените 8 региони.
- Да се утврди степенот на развој на секоја општина и, согласно тоа, да се одреди процент од парите кои би се искористиле за развој на општините. Да се направи национална скала за не/развиени општини и да се одредат спецификите на секоја општина поодделно.
- Да се спроведат обуки за вработените во локалната самоуправа и да им се помогне на посиромашните општини преку отпишување на старите долгови, со што би им се овозможило да

CIVIL SOCIETY STRENGTHENING
PROJECT

In partnership with the Center for Institutional Development (CIDA),
European Center for Not-for-Profit Law (ECPNL), and Macedonia Institute
for Mass (MIM).

Оваа фаза на Мобилен Парламент е реализирана од Канцеларијата за контакт помеѓу НВОи и Собрание на Р Македонија, со поддршка од Амбасадата на Кралство Холандија и Институтот за трајни заедници (ИТЗ), преку фондови на Агенцијата на Соединетите Американски Држави за меѓународен Развој (УСАИД).

Мислењата што се овде изразени им припаѓаат на авторите и не ги изразуваат ставовите на ИТЗ или на УСАИД. Исто така, споменувањето на трговски марки или комерцијални производи не претставува поддршка или препорака за користење.

“Законот за рамномерен регионален развој е дел од приоритетните закони на Владата, кои се предуслов за европско партнерство и прием во Европската унија . “

Дел од учесниците на јавната средба во Демир Хисар

можат да ги искористат пристапните фондови на ЕУ.

- Да се избегне бирократизацијата на предвидените совети и центри и да се спречи истите да станат инкубатор за нови партиски вработувања. Да се посвети поголемо внимание на тоа во нив да се вработуваат стручни и компетентни луѓе кои ќе овозможат поголем економски и стопански развој на планските региони.
- Да се намали влијанието на Владата и надлежните министерства предвидени во овој закон, при креирањето на стручните тела, и да се намали нивниот број.
- Да се предвидат и одобрат одредени субвенции и даночни олеснувања за одредени региони, кредитни линии достапни за граѓаните и стопанските субјекти во тие плански региони (посебно за механизација, земјоделски материјали и репроматеријали, машини за производство и останати суровини), со кои би се поттикнал локалниот економски развој и би се привлечле странски инвестиции кои би отвориле можност за вработување на младите и би ја намалиле миграцијата. Во оваа насока беа спомнати и потребите за пренесување на надлежностите за управување со државното земјиште од централната власт на локалната. Исто така и поедноставување на постапката за издавање на градежни дозволи, донесување на посебен план за села и ненаселени места, како и забрзана реформа на катастарот.
- Да се предвидат и задолжителни буџетски средства за општините кои се недоволно развиени.
- Целосно да се искористат сите природни карактеристики и стопански капацитети и природни

богатства, човечки и материјални ресурси во општините, и приносите од одредени стопански капацитети да се влеваат во општинскиот буџет за развивање на самата општина.

- Да се надминат досегашните недостатоци во делот на прецизирање на контролните механизми кои се задолжени за правилна и рамномерна распределба на средствата по регионите.
  - Препорака е да се искористи компаративното позитивно искуство за функционирање и развивање на рамномерен регионален развој од останатите европски држави, за формирање на посебен Фонд за рамномерен регионален развој, кој ќе биде транспарентно менаџиран и управуван.
  - Врз основа на начелото на партнерство и зголемена улога на локалната самоуправа, во планирањето и развојот на планските региони, треба да бидат инкорпорирани и самата локална самоуправа, домашните експерти, бизнис заедницата, стопанските комори, здруженијата на граѓани (а не да се формираат посебни комисији), како би можеле да дадат свој допринос во планирањето, креирањето, развојот, и м п л е м е н т и р а њ е т о и мониторирањето на целокупниот процес за полицентричен и порамномерен регионален развој.
- Овие заклучоци и препораки ќе бидат испратени до сите 120 пратеници во Собранието на Р Македонија, до локалната власт, до надлежните Министерство, граѓаните.

Граѓанската асоцијација МОСТ искрено се надева дека истите соодветно ќе бидат застапени и земени во предвид при донесување на законот за рамномерен регионален развој.

Изборна единица 4, Босилово, 03.05.2007

Како и кога ќе се решат поплавите во струмичкиот регион?

Одводните канали и речните корита во струмичкиот регион не се

исчистени во последните 30 години, со што е оневозможено истекувањето на атмосферските

води од подрачјето, поради што при обилни дождови често се случуваат поплави. Дали неисчистените речни корита и одводни канали полни со наноси и смет се главната причина поради која во Струмичко се случуваат поплави? Од друга страна се поставува прашањето дали е доволно да бидат исчистени само главните канали во овој регион? Исто така дали покрај негрижата на надлежните, дел од одговорноста за поплавите во Струмичко треба да превземат и земјоделците. Се вели дека со години наназад тие узурпираат дел од одводните канали. Што можат да направат надлежните институции?; Дали државата треба да донесе генерален план за заштита од елементарни непогоди?- се прашања на кои граѓаните во оваа изборна единица бараат одговор.

Во насока на добивање одговор на овие прашања, беше организирана јавна средба во општина Босилово.

На средбата присуствуваа г-ѓа Цветанка Иванова и г-дин Ацо Киров пратеници од СДСМ, градоначалникот на општина Босилово, г-дин Георге Манушев, на општина Василево г-дин Славе Христов, на општина Ново Село г-дин Никола Андонов и градоначалникот на општина Струмица г-дин Зоран Заев, како и 50 граѓани, членови на невладини организации, медиуми.

Во текот на дискусијата се издвоија следните заклучоци/ препораки/ прашања:

- Да се реши прашањето со обесштетувањето на жителите кои се изоставени од списоците за наплата и покрај претрпена штета од поплавите (посебно од селата Просениково и Дабиле).
- Да се утврди методологијата и процентот на исплата на финансиските средства, бидејќи досега граѓаните не биле обесштетени со ист процент и целосно не биле запознаени со постапката за пријавување на претрпената штета.
- Да се земе во предвид мислењето на општинската комисија при распределбата на средствата за обесштетувањето, или, да се формира нова комисија која реално и на терен ќе ги согледа работите и состојбите предизвикани од поплавите.
- Да се најдат и казнат сите оние кои незаконски и бесправно учествувале во распределбата на средствата.
- Да се поднесат жалби на добиениот износ на штетите и да се преземе заедничка иницијатива на локалната власт и граѓаните во насока на целосно расветлување на случајот.
- Да се почитуваат законските одредби предвидени во Законот за заштита и спасување, посебно одредбите кои се однесуваат на надлежностите кои ги имаат централните и локалните органи во случај на вакви елементарни непогоди.
- Да се изнајдат средства за обесштетување преку ребаланс на Буџет или од солидарни фондови кои ќе бидат наменети за граѓаните кои беа погодени од поплавите минатата година.
- Во таа насока граѓаните го поставија и прашањето: *Дали постоечките 715 илјади евра, средства доделени со одлука на Владата за обесштетување на земјоделците од поплавите и штетите предизвикани од град, ќе бидат доволни?*
- Да се побара во рамки на претресот по текстот на информацијата која како 13 точка е предвидена да биде на дневен ред на 42 седница на Собранието на Р Македонија, методологијата, начинот на утврдување на штетата, начинот и процентот на исплата на штетите, целокупниот изготвен материјал (списоци, табеларни прикази и целокупниот материјал кој што е доставен од регионалните републички комисији и целокупната ревизиона постапка изготвена од инспекторатот), за да се утврди фактичката состојба или одредени прекршувања на целокупната постапка.

Овие заклучоци и препораки ќе бидат испратени до сите 120 пратеници во Собранието на Р Македонија, до локалната власт, до надлежните Министерство, граѓаните.

Граѓанската асоцијација МОСТ искрено се надева дека истите соодветно ќе бидат застапени и земени во предвид при решавање на овој проблем.

Пратениците и градоначалниците на средбата со граѓаните во Босилово

Граѓаните имаа што да порачаат за да се решат нивните проблеми

Граѓанска асоцијација МОСТ
ул. Стрезово бр.7
1000 Скопје
Р Македонија

тел. + 389 2 30 99 384
факс. + 389 2 30 86 430
most@most.org.mk

www.most.org.mk

**Работиме за
постабилна,
попросперитетна и
подемократска
Македонија**

080 080 080

КАНЦЕЛАРИЈА
ЗА КОНТАКТ ПОМЕЃУ НВОИ
И СОБРАНИЕ НА Р МАКЕДОНИЈА

ул. Даме Груев бр.1
локал 53
1000 Скопје
Р Македонија

тел. + 389 2 32 15 513
факс. + 389 2 32 15 519

contact@kancelarija.org.mk

www.kancelarija.org.mk

Граѓанска асоцијација МОСТ

Мисијата на МОСТ е да придонесе за градење на подемократска, постабилна и просперитетна Македонија, преку инволвирање на граѓаните во активности и проекти кои обезбедуваат транспарентност, одговорност и отвореност на државните институции кон вистинските потребите на граѓаните.

МОСТ верува дека вклученоста на граѓаните може да има значајна улога во зајакнувањето на демократските институции, владеењето на правото и почитувањето на човековите права во Македонија.

Цели на организацијата се:

- Едукација на граѓаните и поттикнување на нивно зголемено учество во општествените процеси во Македонија
- Зголемување на одговорноста на цивилните, политичките и владините институции кон потребите на граѓаните
- Зголемување на степенот на отвореност и транспарентност на сите субјекти и процеси во општеството

Од почетокот на своето постоење организацијата има значајна улога во домашното набљудување на изборите, докажувајќи се како ефективен организатор и достоин граѓански

лидер со база на податоци на 10.000 волонтери. Способноста да ги зближи и вклучи граѓаните од сите возрасти и етнички заедници во активност од интерес на целото општество – **обезбедување на транспарентност на изборните процеси**, е забележително достигнување, и денеска претставува отскокнувачки квалитет во цивилното општество во Македонија.

Паралелно со заложбите за зголемување на транспарентноста на изборниот процес, МОСТ работи и на полето на едукација и вклучување на граѓаните. МОСТ помага во зголемувањето и одржливоста на знаењето на граѓаните за нивните граѓански и политички права и одговорности.

Отворањето и одржувањето на отворен и постојан дијалог помеѓу граѓаните и нивните претставници во институциите на системот беше еден од предизвиците со кои МОСТ се соочи во текот на своето работење. Проектите и активностите кои беа спроведени во оваа насока претставуваат пионерски обиди, не само во земјава туку и во регионот.

Граѓанската Асоцијација за Развој на Демократските Институции МОСТ е формирана во мај 2002 од страна на претставници на 20 невладини организации од целата држава, кои се воедно и партнери на МОСТ во скоро секој проект.

Канцеларија за контакт помеѓу НВОи и Собранието на Р Македонија

Канцеларијата за контакт помеѓу НВОи и Собранието на Р Македонија е отворена од страна на Граѓанска асоцијација МОСТ, во соработка со Собранието на Р Македонија.

Главна **цел на канцеларијата** е поврзување на граѓанските организации и граѓаните со законодавните тела во македонскиот Парламент и притоа користење на целиот ресурс на цивилниот сектор со сите релевантни издржани препораки и заклучоци, истражувања, во процесот на донесување на одлуки.

Канцеларијата за контакт е во вистинска смисла сервис на граѓаните, но и на пратениците.

Пратениците можат овде да добијат повеќе информации од граѓанските организации во секојдневните подготовки на пратеничките активности, со посебен акцент на законските решенија.

Граѓанските здруженија овде можат да ги добиваат сите потребни материјали за работата на Собранието и да ги доставуваат своите предлози.

Една од целите е Канцеларијата да послужи и како место за состаноци на пратениците и невладините организации. Постојано е отворена за сите заинтересирани, и за тие кои што доаѓаат во просториите, и за оние кои преку веб адресите 24 часа сакаат да бидат на директна линија и комуникација со Собранието на Р Македонија.

Во канцеларијата, на располагање се следните ресурси: сопствена библиотека, интернет страна, компјутери за јавна употреба и просторија за состаноци.

На интернет страната на канцеларијата www.kancelarija.org.mk можат да се најдат **Правен ресурсен центар** (www.pravo.org.mk, сервис каде се наоѓаат законите донесени во Р Македонија, анализи на закони и судска пракса како и електронска библиотека), **форум** (можност за давање предлози, сугестии и забелешки за законски решенија) и **тековни активности** на канцеларијата и Собранието.

Четвртата фаза на **Мобилен Парламент** се спроведува преку Канцеларијата за контакт.